

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

MIKROIQTISODIYOT O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lism
Ta'lism sohasi:	110000 – Ta'lism
Ta'lism yo'nalishi:	60411200- Menejment

Fan/modul kodi MIKROE6	O‘quv yili 2024-2025	Semestr 3	ECTS - Kreditlar 6
Fan/modul turi Majburiy	Ta’lim tili O‘zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 6
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)
	Mikroiqtisodiyot	90	90
2.	<p>I. Fanning mazmuni.</p> <p>Fanni o‘qitishdan maqsad - talabalarda zamonaviy bozor iqtisodiyotining ishlashi va rivojlanishining ham nazariy, ham amaliy tomonlarini o‘rganish hamda bozor sub’ektlarining har xil bozor tuzilmalaridagi iqtisodiy faoliyatini o‘rganish bo‘yicha yo‘nalish profiliga mos bilim, ko‘nikma va malaka shakllantirishdir.</p> <p>Fan o‘z ichiga quyidagi vazifalarni oladi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bozor iqtisodiyotining bosh masalasi va uning yechimini o‘rganish; - Talab va taklif hamda ularga ta’sir qiluvchi omillarni o‘rganish; -Bozor muvozanati, maksimal va minimal narxlarni o‘rnatalishi, talab va taklif elastikligi va ulardan amaliyotda foydalanish yo‘nalishlarini o‘rganish; - Iste’molchi tanlovi, iste’molchining bozordagi harakati va unga ta’sir etuvchi omillarni o‘rganish; - Ishlab chiqarish va ishlab chiqarish omillari, ulardan optimal foydalanish, ishlab chiqarish xarajatlarini tahlil qilishni o‘rganish; - Firmalarning raqobatlashgan va raqobatlashmagan bozor tuzilmalaridagi harakatini hamda ularning faoliyatiga ta’sir qiluvchi omillarni, davlatning iqtisodiy siyosati ta’siri oqibatlarini o‘rganish; - Monopol hokimiyat, monopol hokimiyat ko‘rsatkichlari va monopoliya sharoitida narx belgilash tamoyillarini o‘rganish; <p>Shuningdek, “Mikroiqtisodiyot” fani fundamental fanlardan biri bo‘lib, boshqa iqtisodiy fanlarni chuqur o‘rganishda asos bo‘lib xizmat qiladi.</p> <p>II. Nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)</p> <p>II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu. “Mikroiqtisodiyot” fanining mazmuni, maqsadi va vazifalari.</p> <p>Fanning mazmuni, vazifalari, predmeta. Resurslarning cheklanganligi va iqtisodiyotning bosh masalasi. Cheklangan resurslarni taqsimlashni tahlil qilishda talab va taklif modelidan va tovarlar aylanmasi modelidan foydalanish. Resurslarni taqsimlashda narxning ahamiyati. Muvozanat narxning shakllanishi. Bozor va uning vazifasi. Bozor bilan bog‘liq bo‘lmagan faoliyat. Mulkka egalik qilish. Bozor iqtisodiyotining asosiy shartlari. Transaksion xarajatlar. Ijtimoiy-iqtisodiy masalalarni yechishda “Mikroiqtisodiyot”fanining ag‘amiyati. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning iqtisodiyotni jadal rivojlantarishdagi roli. O‘zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish buyicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar.</p> <p>2-mavzu. Iqtisodiy bazis tushunchalari</p> <p>Iqtisodiy ehtiyoj tushunchasi. Iqtisodiy ne’matlar va ularning xususiyatlari. Umini</p>		

bosuvchi ne'matlar. Tuldiruvchi ne'matlar. Iqtisodiy resurslar va ularning turlari. Tadbirkorlik qobiliyati tushunchasi. Alternativ xarajatlar va ularni aniqlash. Qaytarilmaydigan xarajatlarning vujudga kelishi. Ishlab chiqarish imkoniyatlari va uning ahamiyati. Ishlab chiqarish imkoniyatlari chizig'i va ne'matlarni bir-biri bilan chekli almashtirish (transformatsiya) koeffitsienti. Pozitiv va normativ tahlil. Tovarlar oqimi modeli. Buyruqbozlikga asoslangan iqtasodiyot. Bozor iqtisodiyoti.

3-mavzu. Talab va taklif taxlili asoslari

Talab tushunchasi. Talab chizihi. Talab fundkiyasi. Bir omilli va ko'p omilli talab funksiyalari. Talabga ta'sir qiluvchi omillar. Talab miqdorining uzgarishi. Talabning uzgarishi. Taklif va taklif. Taklif chizig'i. Taklif funksiyasi. Iste'molchilar talabining pasayishi va unga sabab bulayotgan omillar. Bir omilli va ko'p omilli taklif funksiyalari. Taklifga ta'sir qiluvchi omillar. Taklif miqdorining uzgarishi. Taklifning uzgarishi. Talab va taklif qonunlari.

4-mavzu. Bozor muvozanati, maksimal va minimal narxlar

Muvozanatlik tushunchasi. Bozor muvozanati. Muvozanat narx. Muvozanat maxsulot miqdori. Muvozanat nuqta. Bozorming muvozanat holatini qayta tiklash xususiyati. Bozor muvozanatining uzgarishi va unga ta'sir qiluvchi omillar. Maksimal narx. Davlat tomonidan maksimal narxning umatilishi. Bozorda tovar tanqisligi. Tanqislik sohasi. Norasmiy bozor va uning vujudga kelishi. Tovarning norasmiy bozordagi narxi. Minimal narx. Davlat tomonidan minimal narxning umatilishi. Bozorda tovar ortiqchaligi va norasmiy bozor. Iste'molchi yutug'i va ishlab chiqaruvchi yutug'i. Tovar tanqisligi sohasi. Ortiqcha mahsulotni ifodalovchi soha. Minimal ish haqi va uning oqibatlari tahlili.

5-mavzu. Talab va taklif elastikligi

Elastiklik tushunchasi. Elastiklik koeffitsienti. Talabni narxga kura elastikligi. Talab va taklif funksiyasi uchun elastiklik koeffitsientini hisoblash. Yoysimon elastiklik. Elastik va elastik bo'Imagan talab. Absolyut elastik va absolyut elastik bo'Imagan talab. Talab elastikligiga ta'sir qiluvchi omillar. Talabning iste'molchi daromadiga kura elastikligi. Kesishgan talab elastikligi koeffitsientini hisoblash. Normal tovarlar. Past kategoriiali, oliv kategoriiali va birlamchi ehtiyoj tovarlar. Taklif elastikligi. Engel. chiziqlari. Elastiklik nazariyasining amalda qo'llanilishi. Sotuvchi daromadini talab elastikligiga kura tahlil qilish. Soliq yukini kamaytirishga qaratilgan oqilona soliq siyosatining mazmun - mohiyati. Solih yukini elastiklik nazariyasiga kura taqsimlanishini tahlil qilish. Bozor sharoiti uzgarishi oqibatlarini prognoz qilish va baholash.

6-mavzu. Iste'molchi tanlovi nazariyasi

Iste'mol nazariyasida ne'mat tushunchasi. Iste'molchi tanloviga ta'sir qiluvchi omillar. Naflik tushunchasi. Iste'molchi ehtiyojini qondirish darjasasi. Naflik funksiyasi. Umumiy naflik, chekli naflik, chekli naflikning kamayishi qonuni. Befarqlik egri chizig'i. Befarqlik chiziqlari kartasi va uning xususiyatlari. Chekli almashtirish normasi. Byudjet chegarasi va uning uzgarishi. Byudjet tenglamasi. Byudjet chizig'i. Byudjet chizig'i yotiqlik burchagi. Iste'molchi tanlovi masalasi. Naflikni maksimallashtirish. Iste'molchi tanlovi masalasi yechilishini grafik usulda tahlil qilish. Iste'molchi muvozanati. Iste'molchilarning muvozanatlik shartlari.

7-mavzu. Daromad samarasi va almashtirish samarasi

«Daromad-iste'mol» chizig'i va uning xususiyatlari. Normal va past kategoriiali tovarlar uchun Engel chiziqlari. «Narx-iste'mol» chizig'i va Narx- iste'mol» chizig'iga

kura talab chizig‘ini aniqdash. Normal va Giffen tovarlari uchun daromad va almashtirish samarasi, umumiy samara. Past kategoriyalı tovarlar uchun daromad samarasi va almashtirish samarasi. Almashtirish samarasini va daromad samarasini amalda qo‘llash. Bozor talabi va talablarni qo‘shish.

8-mavzu. Bozor va tavakkalchilik

Noaniqlik va tavakkalchilik. Ehtimol tushunchasi. Ehtimolning turlari. Noaniqlik sharoitida tanlash. Tavakkalchilikni vujudga kelishi sabablari. Tavakkalchilik ulchovi. Kutiladigan miqdor. Chetlanish. Tavakkalchilikka bo‘lgan munosabat. Tavakkalchilikka moyillik. Tavakkalchilikka moyil bo‘lmagan holat. Tavakkalchilikka befarqlik. Tavakkalchilikni pasaytirish yullari. Korxonalarning faoliyat sohalarini va ishlab chiqaradigan maqsulotlar turini kengaytirish (diversifikatsiyasi). Tavakkalchilikni pasaytirishda diversifikatsiyaning urni va ahamiyati. Sug‘urta qilish. Tavakkalchilikni qo‘shish. Tavakkalchilikni taqsimlash. Asimetrik axborotlashgan bozor. Maqsulot sifati noaniqligi. Ma’naviy tavakkalchilik. Bozordagi asimetrik axborotlamiyuqtish yullari. Bozor signallari. Auksionlar. Olib sotarlik va uni iqtisodiyotdagi o‘mi. Investitsiya va tavakkalchilik. Tavakkalchilik aktivlariga bo‘lgan talab. Aktivlar tushunchasi va ulardan olinadigan foyda. Tavakkalchilik va foydaning o‘z’aro aloqasi. Iqtisodiyotni diversifikatsiyalash sharoitida mablag‘ egasining o‘z mablag‘ini sarflash yunalishini tanlash muammosi.

9-mavzu. Ishlab chiqarish nazariyasi

Ishlab chiqarish jarayoni. Ishlab chiqarish texnologiyasi. Ishlab chiqarish omillari va ularning turlari. Ishlab chiqarish funksiyasi, bir omilli va ko‘p omilli ishlab chiqarish funksiyalari. Izokvanta tushunchasi. Izokvantalar kartasi va uning xususiyatlari. Izokvantaning yotiqligi burchagi. Qisqa va o‘zoq muddatlardagi ishlab chiqarish. Uzgaruvchan omilning yalpi, o‘rtacha, chekli mahsulotlari va ular o‘rtasidagi bog‘lidliq. Kapitalning chekli mahsuloti. Mehnatning chekli mahsuloti. Yetakchi tarmoq va sohalarda mahsulot ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirishning asosiy yo‘llari. Ishlab chiqarish omillarining chekli mahsuldorligini kamayish qonuni. Ishlab chiqarish omillarining o‘z’aro almashuvi. Chekli texnologik almashtirish normasi. Izokosta tushunchasi. Izokosta tenglamasi. Ishlab chiqarish omillari cheklangan sharoitda mahsulot ishlab chiqarishni maksimallashtirish masalasining qo‘yilishi. Maksimallashtirish masalasini grafik usuldagagi yechimi va optimallik sharti. Ishlab chiqaruvchi muvozanati.

10-mavzu. Ishlab chiqarish xarajatlari

Korxonaning qisqa muddatli va o‘zoq muddatli oraliqdagi faoliyati. Xarajatlar to‘g‘risida tushuncha. Boy berilgan imkoniyatlar va alternativ xarajatlar. Qaytarilmaydigan xarajatlar. Iqtisodiy xarajatlar, buxgalteriya xarajatlar. Ichki va tashqi xarajatlar. Iqtisodiy foyda va normal foyda. Yalpi xarajatlar. Uzgaruvchan va uzgarmas xarajatlar. O‘rtacha xarajatlar. Chekli xarajatlar. Ishlab chiqarish xarajatlari chiziqlari. O‘zoq va qisqa muddatlardagi xarajatlar grafiklari. Qisqa va o‘zoq muddatdagi xarajatlarining o‘z’aro bog‘liqligi. Ishlab chiqarish xarajatlarini hisoblash, O‘rtacha ishlab chiqarish va chekli xarajatlar grafiklarining o‘z’aro joylashuvi. Ishlab chiqarish xarajatlari funksiyasi va uning xususiyati. Mamlakatni modernizatsiyalash sharoitida ishlab chiqarish xarajatlarini pasaytirish yullari.

11-mavzu. Raqobat va yakkahokimlik

Raqobat tushunchasi. Raqobatlashuvchi firmalar. Raqobatlashmagan bozor turlari.

Sof monopoliya. Sof monopoliyaga misollar. Monopolistik bozorga kirishdagi tusiqlar. Tabiiy monopoliyalar. Sof monopoliyada monopol narx va monopol mahsulotni aniqlash. Monopolistik talab va taklif. Monopol hokimiyat va monopol hokimiyat ko'rsatkichlari. Monopol narx belgilashda talab elastikligining ta'siri. Monopol narx va jamiyat farovonligi. Monopol narxga soliqlarning ta'siri. Raqobatlashgan monopol bozor. Raqobatlashgan monopol bozorda tovar narxi va ishlab chiqarish hajmini aniqlash. Raqobatlashgan monopol bozor samaradorligi. Oligopoliya va uning xususiyatlari. Monopoliyaga qarshi qonun.

12-mavzu. Bozor hokimiyati sharoitida narx belgilash tamoyillari

Narx tushunchasi, tamoyillari va funksiyalari. Bozor sharoitida amal qiluvchi narx turlari. Narx belgilashda iste'molchi ortiqchaligini egallash. Monopol narx belgilashda «Bosh barmoq» qoidasi. Monopol hokimiyat va jamiyat farovonligi. Iste'molchilar daromadiga ko'ra narxlarni belgilash. Mahsulotlarni xarid qilish uchun qo'shimcha iste'molchilarni jalb qilish. Turli xaridorlar uchun turli narxlar belgilash (narxlar diversifikatsiyasi). Iste'mol hajmiga ko'ra narxlar diversifikatsiyasi. Tovarlar kategoriyasiga ko'ra narx differensiatsiyasi. Mahsulotlarga bo'lgan yuqori talab davrida narx belgilash tartibi.

13-mavzu. Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish

Bozor munosabatlari va mehnat resurslaridan foydalanish ko'rsatkichlari. Respublikada mehnatga layoqatli aholining ish bilan bandligini ta'minlash va uning kulamini oshirish bo'yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar. Yollanma ishchilarning optimal sonini aniqlash. Mehnatning chekli mahsuloti. Mehnatning chekli daromadliligi. Mehnat qaytimi. Mehnat sig'imi. Mehnat samaradorligi. Mehnat unumdarligining kamayish qonuni. Mehnat resurslariga bo'lgan talab. Mehnat resurslari taklifi. Raqobatlashgan mehnat bozori va mehnat bozori muvozanati. Mehnat qilish va dam olish o'rtaсидagi bog'liklik. Ish haqi usishining dam olish vaqt bilan ishslash vaqt o'rtaсидagi nisbatga ta'siri. Mehnat bozorida monopsoniya bo'lgan xol. Ish haqi minimumi. Minimal ish haqi va muvozanat ish haqi o'rtaсидagi farqdar va ularning oqibatlari. Mehnat bozoriga kasaba uyushmalarining ta'siri. Ish haqi stavkalarining tabaqalashuvi. Iqtisodiy renta. Korxonada mehnatni tashkil etishning ilg'or shakllari. Ish haqi va mehnat unumdarligi. Aholi daromadlari. Daromadlarni tabaqalanishi. Aholi daromadlari tabaqalanishini

14-mavzu. Kapital quyilmalar va kapital bozori

Asosiy va aylanma kapital mablag'lar. Ssuda foizi. Loyiha tushunchasi. Mamlakatni modernizatsiya qilishda investitsiyalar va ularning ahamiyati. Yalpi investitsiyalash. Sof investitsiya tushunchasi. Chekli sof doplat. Chekli ichki doplat. Chekli doplat normasi koeffitsienta. O'zoq muddatli oraliqdagi investitsiya. Jamg'arma va vaqt bo'yicha chekli tanlash normasi. Qiymatni diskontlash. Investitsiyani hisoblashdagi diskonlangan qiymat. Investitsiyaga talab. Investitsiyaga inflyatsiyaning ta'siri. Asosiy fondlarning joriy xarajatlarini va istiqboldagi daromadini baholash. Xududiy investitsiya dasturlariga kirgan loyihibalar va ulami moliyalashtirish manbalari. Ziyon miqdorini aniqlash. Ichki va tashqi investitsiya. Korxonaning investitsiya sohasidagi qaror qabul qilish mezoni. Investitsiya samaradorligi. Obligatsiya qiymati va undan keladigan daromad. Muddatsiz obligatsiya. Yer bozori, yer taklifi, yer rentasi. Absolyut renta. Differensial renta. Yer narxi.

15-mavzu. Korxonalar faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish.

Bozor munosabatining kamchiliklari. Bozor muvozanatining buzilish oqibatlari. Davlatning bozorga samarali aralashuvi. Tashqi samara. Manfiy tashqi samara va musbat tashqi samara. Davlatni atrof-muqitni muhofaza qilish siyosati. Ijtimoiy ne'mat. Asimmetrik axborotlarni tartibga solish. Bozor ojizligi. Ijobiy va salbiy tashqi samaraga ta'sir ko'rsatish: tartiblashtiradigan soliq, tartiblashtiruvchi subsidiya. Chiqindilarga norma va standartlar o'rnatish. Tabiiy muhitni zararlash hududini sotish. Soliqlar, subsidiyalar, subvensiyalar, imtiyozli kreditlar. Imtiyozli soliqlar. Bozor mexanizmiga davlatning aralashuvi me'yori.

III. Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. "Mikroiqtisodiyot" fanining mazmuni, maqsadi va vazifalari.
2. O'zgaruvchan miqdorlarni o'lhash, taqqoslash va grafiklar yordamida tahlil etish.
3. Iqtisodiy bazis tushunchalar.
4. Iqtisodiy tanlov va muqobil xarajatlar.
5. Talab va taklif tahlili asoslari.
6. Talab va taklif funksiyalari.
7. Bozor muvozanati, maksimal va minimal narxlar.
8. Maksimal va minimal narxlarning o'matilishi va bozor muvozanatiga ta'siri.
9. Talab va taklif elastikligi.
10. Talabning narx bo'yicha elastikligi yordamida daromadlami tahlil qilish.
11. Iste'molchi tanlovi nazariyasi.
12. Iste'molchining afzal ko'rishi qoidalari.
13. Daromad samarasi va almashtirish samarasi.
14. Daromad va almashtirish samarasi.
15. Bozor va tavakkalchilik.
16. Tavakkalchilikni (yo'qotishlarni) pasaytirish.
17. Ishlab chiqarish nazariyasi
18. Izokosta va ishlab chiqarish xarajatlarini minimalashtiruvchi omillar sarfini aniqlash.
19. Ishlab chidarish xarajatlari.
20. O'zgarmas, o'zgaruvchan, o'rtacha va chekli xarajatlar.
21. Raqobat va yakka dokimlik.
22. Monopol sharoitda narx belgilash va monopol hokimiyat ko'rsatkichi.
23. Bozor hokimiysi sharoitida narx belgilash tamoyillari.
24. Narxlar diversifikatsiyasi.
25. Mehnat bozori va korxonalarda mednat resurslaridan foydalanish.
26. Minimal ish haqi.
27. Kapital quyilmalar va kapital bozori.
28. Investitsiyani hisoblashdagi diskontlangan qiymat.
29. Korxonalar faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish.
30. Soliqni uzoq va qisqa muddatli ta'siri.

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka

tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo‘yilgan masalani o‘rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to‘liq ochib beriladi.

Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Daromad samarasi va almashtirish samarasi.
2. Ishlab chiqarish xarajatlari.
3. Tadbirkorlik shakllari.
4. Doimiy va o‘zgarmatchan xarajatlar.
5. Raqobatlashuvchi firmanining foydasi va daromadlari.
6. Noaniqlik va tavakkalchilik.
7. Davlatning narx siyosatining iste’molchi va ishlab chiqaruvchi yutug‘iga ko‘ra tahlil qilish.
8. Monopoliya.
9. Aholi daromadlari.
10. Xususiy talab va bozor talabi.
11. Bozor iqtisodiyotida talab va taklifning ahamiyati.
12. Elastiklik kozffitsienti yordamida bozor talabini baholash.
13. Iete’molchi tanlovi nazariyasi.
14. Bozor iqtisodiyoti davrida tavakkalchilik va uning vujudga kelishi.
15. O‘zaro aloqa va savdoning daromadlari.
16. Talab va taklifning bozor kuchlari.
17. Taklif, talab va davlat siyosatlari.
18. Raqobatlashgan bozorlardagi firmalar.
19. Iste’molchilar, ishlab chiqaruvchilar va bozorlar samaradorligi.
20. Soliqqa tortish xarajatlari.
21. Ishlab chiqarish omillari uchun bozorlar.
22. Mehnat bozori va korxonalarda mehnat resurslaridan foydalanish.
23. Korxonalar faoliyatini davlat tomonidan tartibga solishi.
24. O‘yinlar nazariyasi va raqobat strategiyasi.
25. Umumiy muvozanat va iqtisodiy samaradorlik.
26. Bozor hokimiyyati: monopoliya va monopsoniya.
27. Raqobatlashgan bozor tahlili.
28. Monopolistik raqobat va oligopoliya.
29. Naflik na chekli naflik, chekli naflikni kamayish qonuni.
30. Ishlab chiqarish omillari va ishlab chiqarish omillarining chekli mahsuldarligini kamayish qonuni.
31. Firma foydasini aniqlash na uni maksimallashtirish.
32. Raqobatlashgan monopol bozor, ustun tomonlari va kamchiliklari.
33. Iste’molchingizning bozordagi harakati.
34. Raqobatlashgan bozorda harakat qiluvchi firma daromadlari.
35. Talab elastikligi turlari.

	<p>36. Ishlab chiqarish xarajatlari.</p> <p>37. Raqobatlashgan bozorda firmaning muvozanati.</p> <p>38. Firma na tarmoqning o‘zoq muddatli oraliqdagi muvozanati.</p> <p>39. Bozor muvozanati, maksimal va minimal narxlar.</p> <p>40. Firma va ularning tashkiliy-iqtisodiy asoslari.</p> <p>41. Ishlab chiqarish nazariysi.</p> <p>42. Foydani maksimallashtirish va raqobatli taklif.</p> <p>43. Raqobatlashgan va monopol bozorlar.</p> <p>44. Bozor muvozanati va uning ahamiyati.</p> <p>45. Bozor hokimiyatida iax belgilash.</p>
3.	<p style="text-align: center;">VII. Ta’lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> zamonaviy bozor iqtisodiyotining ishlashi va rivojlanishining nazariy asoslari; talab va taklif modeli asosida taqchil resurslarning taqsimlanish mexanizmi; raqobatlashgan va raqobatlashmagan bozorlarning asosiy xususiyatlari va firmalarning ushbu bozorlardagi harakat qilish qoidalari; ishlab chiqarish jarayoni va ishlab chiqarish omillaridan optimal foydalanish, ishlab chiqarish xarajatlari turlari, tavakkalchilik va uni oldini olish hamda pasaytirish yo‘llari, bozor sharoitida narxlarning qanday shakllanishi; davlatning bozor iqtisodiyotiga aralashish yo‘nalishlari va ularning oqibatlari; mehnat, kapital va yer bozorining ishslash mexanizmi haqida tasavurga ega bo‘lish; (bilim) <ul style="list-style-type: none"> taqchil resurslarni taqsimlanish; talab va taklifni tahlil qilish; raqobatlashgan va raqobatlashmagan bozorlar to‘g‘risida ma’lumotlar to‘plash; bozor sharoitida narxning shakllanish mexanizmini aniqlash; har xil bozor tuzilmalarida firmalarning harakat qilishini belgilash; bozorming ishslash samaradorligi va unga ta’sir qiluvchi omillar tahlil qilish va ulardan foydalana olishi; (ko‘nikma). aholi daromadlari va ularni taqsimlanishini Djini koeffitsienta bo‘yicha baholash, raqobatlashgan va raqobatlashmagan bozorda firmalar harakatini tahlil qilish asosida xulosalar chiqarish; davlatning bozor iqtisodiyotiga aralashuvi oqibatlarini tahlil qilish asosida xulosalar chiqarish malakalariga ega bo‘lish kerak.
4.	<p style="text-align: center;">VIII. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> ma’ruzalar; interfaol keys-stadilar; seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishslash; taqdimotlarni qilish; individual loyihibar; jamoa bo‘lib ishslash va hioya qilish uchun loyihibar
5.	<p style="text-align: center;">IX. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan</p>

	vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
6.	<p style="text-align: center;">X. Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pindyck S. Robert, Daniel I, Rubinfeld. Microeconomics, Global Edition. Pearson Education Limited, 2018. P. 787. 2. Taranuxa Yu.V, Mikroekonomika, Uchebnik. - M.: Delo i Servis, 2011.580 str. 3. Salimov B.T., Mustafakulov Sh.I., Yuldashev G'.T., Sultanov B.T. Mikroiqtisodiyot. Masalalar to'plami. –T.: TDIU, 2018. - 210 b. 4. B.T. Salimov, M.S. Yusupov, V.V. Salimov. Mikroiqtisodiyot. Darslik. – T.: "Iqtisodiyot", 2019, - 270 b. 5. Salimov B.T, Yusupov M.S., Salimov V,V. Mikroiqtisodiyot Darslik (To'dirilgan va qayta ishlangan nashri). - T.: «Innovatsion rivojlanish nashnyotmatbaa uyi», 2021 - 448 b. <p style="text-align: center;">XI. Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. MaksimovaV.F. Mikroekonomika: uchebnik, -M.; Market DS, 2014. 2. Kireev A.P., Kireev P, A. Mikroekonomika dlya prodvinutix, Zadachi i resheniya. -M.: 1NFRA-M. 2014. 3. Ilyashenko V.V, Mikroekonomika: uchebnik. - M.: KNORUS, 2012. - s. 288. 4. Salimov B., Mustafakulov Sh., Salimov D. Mikroiqtisodiyot: masalalar, namunalar, topshiriqlar, testlar. (O'quv qo'llanma) – T.: TDIU, 2010. -196 b. <p style="text-align: center;">Axborot manbalari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.sov.uz - O'zbekiston Respublikasi hukumat portali. 2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi QONUN hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 3. www.mf.uz - O'zbekistan Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirligi sayti. 4. www.solia.uz - O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi sayti. 5. www.cbu.uz - O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki sayti. 6. www.worldbank.org - Jahon banki sayti. 7. www.cspu.uz - Chirchiq davlat pedagogika universiteti sayti.
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023 yil “ <u>29</u> ” <u>08</u> dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma'sul: K.M.Xurramov - ChDPU, "Maktab menejmenti" kafedrasи o'qituvchisi.
9.	Taqrizchilar: O.A.Ortiqov - ChDPU, "Maktab menejmenti" kafedrasи dotsenti, iqtisod fanlari nomzodi. A.N.Maxmudov – TDIU, "Moliyaviy tahlil va audit" kafedrasи dotsenti, iqtisod fanlari doktori.